ด่วนที่สุด

ที่ นศ ๐๐๑๗.๑/ว ๒๕๑๖

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช

ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๒๕ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง โครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรียน นายทะเบียน ทุกสำนักทะเบียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๔

ด้วยจังหวัดได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนกลางว่า ได้จัดทำโครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเป็นโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือคนไทยที่ยังไม่ได้แจ้งการเกิดหรือไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ได้มีชื่อในระบบการทะเบียนราษฎรอย่างถูกต้องและมีเอกสารทะเบียนในการยืนยันตัวบุคคลอันก่อให้เกิดสิทธิต่าง ๆ ที่พึงได้รับการคุ้มครองและบริการจากภาครัฐตามกฎหมายอย่างเป็นธรรมในฐานะพลเมืองของประเทศเช่นเดียวกับคนไทยทั่วไป

อนึ่ง เพื่อให้การปฏิบัติตามโครงการดังกล่าว บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย สำนักทะเบียนกลางจึงได้กำหนดหลักการเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของนายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นให้เป็นแนวทางเดียวกัน รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป โดยให้ดาว์นโหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยจาก www.pokkrongnakhon.com มุมหนังสือราชการ (จังหวัด)

ขอแสดงความนับถือ

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๐๗๓๘

www.pokkrongnakhon.com

พระบรมธาตุ สู่มรดกโลก

010431
25 เม.ย. 2554

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๒ เมษายน ๒๕๕๔

317
23 เม.ย. 2554

เรื่อง โครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ และคำแนะนำแนวทางปฏิบัติงานตามโครงการฯ

ด้วยกรมการปกครองได้จัดทำโครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเป็นโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือคนไทยที่ยังไม่ได้แจ้งการเกิดหรือไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ได้มีชื่ออยู่ในระบบการทะเบียนราษฎรอย่างถูกต้องและมีเอกสารทะเบียนในการยืนยันตัวบุคคลอันก่อให้เกิดสิทธิต่าง ๆ ที่พึงได้รับการคุ้มครองและบริการจากภาครัฐตามกฎหมายอย่างเป็นธรรมในฐานะพลเมืองของประเทศเช่นเดียวกับคนไทยทั่วไป โดยความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยวิธีการประสานการปฏิบัติระหว่างสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้อง ปรากฏตามเอกสารที่ส่งมานี้

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติตามโครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสามารถแก้ไขปัญหาให้กับคนไทยที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดหลักการเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของนายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

(๑) การปฏิบัติงานของนายทะเบียนจะต้องถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กฎกระทรวงที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และระเบียบสำนักทะเบียนกลาง เว้นแต่เรื่องสถานที่รับคำร้องซึ่งกำหนดให้ประชาชนที่ประสบปัญหาสามารถยื่นคำร้องต่างสำนักทะเบียนได้ตามความจำเป็นแล้วส่งเรื่องพร้อมหลักฐานที่รวบรวมได้ให้สำนักทะเบียนที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบต่อไป โดยใช้หลักการมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

/(๒) การวินิจฉัย...

(๒) การวินิจฉัยสัญชาติของบุคคลที่ไม่ปรากฏบิดาและมารดา และไม่สามารถติดตามค้นหาญาติในลำดับใกล้ชิด เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย พี่น้องร่วมบิดามารดา เป็นต้น หรือมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ชาติกำเนิดได้ ให้ใช้หลักการตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติที่ว่าด้วยการได้สัญชาติไทยโดยหลักดินแดน โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ (เกิดก่อนวันที่ พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับ) เป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น ซึ่งเป็นหลักการทำนองเดียวกับการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓

(๓) การเรียกตรวจพยานหลักฐานของผู้ร้อง ให้คำนึงถึงความสามารถและความเป็นไปได้ที่ผู้ร้องจะสามารถแสวงหาพยานหลักฐานดังกล่าวได้ โดยให้นายทะเบียนพิจารณาและสันนิษฐานจากพยานเอกสาร พยานบุคคล และวัตถุพยาน รวมถึงการยอมรับของชุมชนหรือท้องถิ่นที่ผู้ร้องอาศัยอยู่เป็นหลักแหล่งประกอบด้วย ทั้งนี้ หลักฐานใดที่สามารถตรวจค้นได้จากเอกสารที่สำนักทะเบียนจัดเก็บหรือตรวจได้จากระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียน ให้ถือเป็นหน้าที่ของนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ร้องในการค้นหา สำหรับการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจอนุมัติหรืออนุญาต ให้คำนึงถึงความมั่นคงของมนุษย์เป็นสำคัญ

(๔) กรณีสำนักทะเบียนที่มีบุคคลกลุ่มเป้าหมายตามโครงการฯ เป็นจำนวนมาก ให้นายทะเบียนจัดลำดับความสำคัญของบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรซึ่งจะต้องเร่งรัดการแก้ไขโดยด่วน โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการ คนป่วย และคนยากจน เป็นลำดับต้นๆ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ได้รับความทุกข์ยากและเดือดร้อน จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือโดยเร็ว

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการโครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งทำความเข้าใจกับสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ตระหนักถึงความสำคัญของโครงการดังกล่าวที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาให้กับคนไทยที่ไม่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลที่อยู่ในสถานะดังกล่าวได้มีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านอย่างถูกต้องด้วยการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกจากหน่วยงานของรัฐตามหน้าที่ที่พึงปฏิบัติในการให้บริการประชาชน โดยให้ปฏิบัติตามหลักการที่กำหนดข้างต้นและดำเนินการ ดังนี้

๑. การดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีชื่อในทะเบียนบ้านตามโครงการนี้ประกอบด้วยงานทะเบียนราษฎร ๔ เรื่องได้แก่ (๑) การแจ้งการเกิดเกินกำหนด (๒) การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (๓) การแก้ไขปัญหาให้กับบุคคลที่มีชื่อหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง และ (๔) การจัดทำทะเบียนประวัติให้กับบุคคลที่ไม่อาจเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน โดยนำหลักการเรื่องการมอบหมายให้แจ้งแทนตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๘๕ วรรคท้าย มาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนให้สามารถยื่นคำร้องต่างสำนักทะเบียนได้ โดยให้นายทะเบียนของสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง

/ดำเนินการ...

ดำเนินการตรวจสอบหลักฐาน สอบสวนพยานบุคคลเท่าที่ผู้ร้องสามารถนำมาได้ แล้วประสานงานกับสำนักทะเบียนที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายโดยส่งเรื่องพร้อมหลักฐานที่รวบรวมได้ไปให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบต่อไป ส่วนเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง นายทะเบียนจะต้องดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร้องจนกว่าจะได้ข้อยุติ ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่น เอาใจใส่ ควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติงานตามโครงการดังกล่าวของสำนักทะเบียนให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย สามารถแก้ไขปัญหาให้ประชาชนได้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาอันควร

๒. โครงการนี้มุ่งเน้นให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยไม่ต้องเดินทางไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนหากไม่จำเป็น ดังนั้น ในการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาของนายทะเบียน ให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ กรณีจำเป็นต้องอ้างอิงเอกสารราชการ ถ้าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง หรือเป็นหลักฐานที่สามารถตรวจสอบหรือคัดสำเนาได้จากระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียน ให้นายทะเบียนอำนวยความสะดวกด้วยการตรวจค้นหรือคัดสำเนาขึ้นเองโดยไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน

๒.๒ ในกรณีผู้ร้องขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านอ้างอิงพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะพยานที่รู้เห็นการเกิดหรือทราบประวัติความเป็นมาของผู้ร้อง เช่น ญาติพี่น้อง หรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ท้องที่อื่น ให้นายทะเบียนสอบถามผู้ยื่นคำร้องให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ที่ติดต่อได้ อาชีพ และความสัมพันธ์กับผู้ร้อง แล้วทำหนังสือขอความร่วมมือสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องให้ช่วยสอบสวนบันทึกปากคำพยานบุคคลที่ผู้ร้องอ้างถึงตามประเด็นที่นายทะเบียนต้องการทราบ หรือรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๒.๓ ให้สำนักทะเบียนที่ได้รับการร้องขอความร่วมมือตามข้อ ๒.๒ รีบดำเนินการสอบสวนพยานบุคคลที่อ้างถึงหรือรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ โดยเร็วแล้วแจ้งสำนักทะเบียนที่ร้องขอภายใน ๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งขอความร่วมมือ

๓. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานตามโครงการดังกล่าวให้ถือปฏิบัติตามเอกสารคำแนะนำแนวทางปฏิบัติงานที่ส่งให้สำนักทะเบียนพร้อมหนังสือนี้

๔. กรณีที่นายทะเบียนดำเนินการจนถึงที่สุดแล้วแต่ไม่สามารถรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านให้ผู้ร้องได้ จะแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร้องโดยการจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลประเภท ๐ กลุ่ม ๗) เพื่อผู้ร้องจะได้มีชื่อในระบบการทะเบียนราษฎรและมีเอกสารแสดงตนก่อนที่จะสามารถแสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมในการขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

๕. ผลการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนต่าง ๆ จะถูกรายงานผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์โดยอัตโนมัติในทันทีที่มีการจัดทำคำร้อง ท.ร.๓๑ และการให้ความช่วยเหลือจะแล้วเสร็จเมื่อมีการเพิ่มชื่อบุคคลตามคำร้องในทะเบียนบ้านหรือกำหนดให้เลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักในฐานข้อมูลฯ

/ทั้งนี้ ขอให้...

ทั้งนี้ ขอให้สำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น ประชุมชี้แจงข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติตามโครงการดังกล่าว โดยขอให้ทุ่มเทปฏิบัติงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ โปร่งใส เป็นธรรม ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ นอกจากนี้ ขอให้ประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนในทุกท้องที่และท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาให้คนไทยที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายมงคล สุระสัจจะ)
อธิบดีกรมการปกครอง
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔-๖
โทรสาร ๐-๒๗๙๑-๗๓๓๘

คำแนะนำ

แนวทางปฏิบัติงานตามโครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียน เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

แนบท้ายหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๔ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๔

ความมุ่งหมาย

วัตถุประสงค์ของโครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนที่ไม่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านอันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ อาทิ (๑) บิดามารดาไม่ได้แจ้งการเกิด (๒) เคยแจ้งการเกิดแล้วแต่หลักฐานสูญหายทำให้ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน (๓) เป็นคนไร้รากเหง้า ถูกบุพการีทอดทิ้งและไม่มีหลักฐานในการขอแจ้งเกิดหรือเพิ่มชื่อ (๔) เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแต่รายการหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุหรือถูกย้ายไปอยู่ทะเบียนบ้านกลาง และ (๕) เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแต่ถูกจำหน่ายรายการไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านอย่างถูกต้องด้วยการบริการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกจากหน่วยงานของรัฐอันเป็นหน้าที่ซึ่งข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐพึงปฏิบัติต่อประชาชน โดยให้ติดต่อยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่บุคคลนั้นมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งอยู่ในปัจจุบัน และให้นายทะเบียนของสำนักทะเบียนที่รับคำร้องให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร้องจนกว่าจะได้ข้อยุติ โดยหากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง นายทะเบียนจะต้องดำเนินการช่วยเหลือจนถึงที่สุด แต่หากเรื่องตามคำร้องเป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไขโดยสำนักทะเบียนอื่น นายทะเบียนที่รับคำร้องจะต้องประสานงานกับสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร้องตามระเบียบกฎหมายเพื่อให้ประชาชนมีรายการบุคคลในระบบการทะเบียนราษฎร

กิจกรรมตามโครงการ

การดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีชื่อในทะเบียนบ้านตามโครงการดังกล่าวประกอบด้วยงานทะเบียนราษฎร ๔ เรื่องได้แก่

๑. การรับแจ้งการเกิด

๒. การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

๓. การแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง ทั้งกรณีบุคคลที่มีชื่ออยู่และบุคคลที่เคยมีชื่อในทะเบียนบ้านกลางแต่ถูกจำหน่ายรายการแล้ว

๔. การจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลรหัสประเภท ๐) เฉพาะกรณีที่ถึงที่สุดแล้วนายทะเบียนไม่สามารถเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านให้ได้ โดยขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้ร้อง

หลักการสำคัญ

๑. การปฏิบัติงานของนายทะเบียนจะต้องถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กฎกระทรวงที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และระเบียบสำนักทะเบียนกลาง เว้นแต่เรื่องสถานที่รับคำร้องซึ่งกำหนดให้ประชาชนที่ประสบปัญหาสามารถยื่นคำร้องต่างสำนักทะเบียนได้ตามความจำเป็น แล้วส่งเรื่องพร้อมหลักฐานที่รวบรวมได้ให้สำนักทะเบียนที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบต่อไป โดยใช้หลักการมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

๒. การวินิจฉัยสัญชาติของบุคคลที่ไม่ปรากฏบิดาและมารดา และไม่สามารถติดตามค้นหาญาติในลำดับใกล้ชิด เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย พี่น้องร่วมบิดามารดา เป็นต้น หรือมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ชาติกำเนิดได้ ให้ใช้หลักการตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติที่ว่าด้วยการได้สัญชาติไทยโดยหลักดินแดน โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ (เกิดก่อนวันที่ พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับ) เป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น ซึ่งเป็นหลักการทำนองเดียวกับการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓

๓. การเรียกตรวจพยานหลักฐานของผู้ร้อง ให้คำนึงถึงความสามารถและความเป็นไปได้ที่ผู้ร้องจะสามารถแสวงหาพยานหลักฐานดังกล่าวได้ โดยให้นายทะเบียนพิจารณาและสันนิษฐานจากพยานเอกสาร พยานบุคคล และวัตถุพยาน รวมถึงการยอมรับของชุมชนหรือท้องถิ่นที่ผู้ร้องอาศัยอยู่เป็นหลักแหล่งประกอบด้วย ทั้งนี้ หลักฐานใดที่สามารถตรวจค้นได้จากเอกสารที่สำนักทะเบียนจัดเก็บหรือตรวจได้จากระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียน ให้ถือเป็นหน้าที่ของนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ร้องในการค้นหา สำหรับการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจอนุมัติหรืออนุญาต ให้คำนึงถึงความมั่นคงของมนุษย์เป็นสำคัญ

๔. กรณีสำนักทะเบียนที่มีบุคคลกลุ่มเป้าหมายตามโครงการฯ เป็นจำนวนมาก ให้นายทะเบียนจัดลำดับความสำคัญของบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรซึ่งจะต้องเร่งรัดการแก้ไขโดยด่วน โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการ คนป่วย และคนยากจน เป็นลำดับต้น เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ได้รับความทุกข์ยากและเดือดร้อน จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือโดยเร็ว

วิธีปฏิบัติตามโครงการฯ

๑. เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการขอมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือขอแจ้งการเกิด ให้เรียกตรวจหลักฐานเอกสารของผู้ร้อง (ถ้ามี) และตรวจรายการบุคคลที่ขอมีชื่อในทะเบียนบ้านจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจว่าบุคคลดังกล่าวมีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลฯ หรือไม่ และจัดทำคำร้อง ท.ร.๓๑ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์แล้วให้ผู้ร้องลงชื่อในคำร้องทุกราย *(เลือกใช้คำร้อง ท.ร.๓๑ สำหรับโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งจัดสร้างไว้แล้ว)*

๒. กรณีพบชื่อและรายการบุคคลของผู้ร้องในฐานข้อมูลฯ ระบุว่าอยู่ในทะเบียนบ้านกลางโดยยังไม่ถูกจำหน่ายรายการ

๒.๑ ถ้าผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนดำเนินการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๘๕

๒.๒ ถ้าผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนอื่นและผู้ร้องมีความประสงค์จะแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลางเพื่อย้ายเข้าทะเบียนบ้านที่ผู้ร้องอาศัยอยู่จริง ให้นายทะเบียนบันทึกการสอบสวนผู้ร้องและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือจำนวน ๑ รายเพื่อยืนยันว่าบุคคลตามคำร้องกับรายการบุคคลที่พบในฐานข้อมูลฯ เป็นบุคคลเดียวกัน แล้วให้ผู้ร้องทำหนังสือมอบหมายให้นายทะเบียนของสำนักทะเบียนที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางเป็นผู้ดำเนินการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลางแทน จากนั้นให้นายทะเบียนรวบรวมหลักฐานสำเนาคำร้อง ท.ร.๓๑ บันทึกการสอบสวน เอกสารที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) และหนังสือมอบหมายของผู้ร้องส่งให้สำนักทะเบียนที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางเพื่อดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๘๕ และเมื่อได้รับแจ้งจากสำนักทะเบียนดังกล่าวพร้อมใบแจ้งการย้ายที่อยู่แล้ว ให้แจ้งผู้ร้องทราบเพื่อดำเนินการแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านต่อไป

สำหรับสำนักทะเบียนที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง เมื่อได้รับหนังสือแจ้งจากสำนักทะเบียนที่รับคำร้องแล้ว ให้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารที่ได้รับแล้วดำเนินการแจ้งย้ายชื่อผู้ร้องออกจากทะเบียนบ้านกลางโดยหมายเหตุในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ว่า "แจ้งย้ายตามหนังสือสำนักทะเบียน...ที่...ลงวันที่..." พร้อมลงชื่อนายทะเบียนกำกับไว้ จากนั้นให้ส่งใบแจ้งการย้ายที่อยู่ไปยังสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง

๓. กรณีพบชื่อและรายการบุคคลของผู้ร้องในฐานข้อมูลฯ ระบุว่าอยู่ในทะเบียนบ้านกลางและถูกจำหน่ายรายการบุคคลแล้ว

๓.๑ ถ้าผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนสอบบันทึกปากคำผู้ร้องและตรวจสอบหลักฐานเอกสาร (ถ้ามี) เพื่อยืนยันว่าผู้ร้องกับรายการบุคคลในทะเบียนบ้านกลางเป็นบุคคลคนเดียวกัน แล้วแจ้งประสานการปฏิบัติกับศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัดที่สำนักทะเบียนนั้นตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อขอคืนรายการบุคคลที่ถูกจำหน่ายกลับคืนให้สำนักทะเบียน โดยให้ส่งสำเนาคำร้อง ท.ร.๓๑ และบันทึกการสอบสวนไปด้วยจำนวน ๑ ชุด เมื่อได้รับคืนรายการบุคคลดังกล่าวแล้วให้นายทะเบียนดำเนินการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๘๕

๓.๒ ถ้าผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนอื่น ให้นายทะเบียนดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๒.๒ โดยให้เพิ่มขั้นตอนการแจ้งศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัดที่สำนักทะเบียนนั้นตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เพื่อขอคืนรายการบุคคลที่ถูกจำหน่ายกลับคืนให้สำนักทะเบียนที่ผู้นั้นเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง เช่นเดียวกับข้อ ๓.๑ ก่อนที่จะรวบรวมหลักฐานแจ้งสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแจ้งย้ายรายการบุคคลของผู้ร้องออกจากทะเบียนบ้านกลาง

๔. กรณีไม่พบรายการบุคคลของผู้ร้องในฐานข้อมูลฯ

ให้นายทะเบียนตรวจสอบว่าผู้ร้องมีหลักฐานการเกิดหรือไม่ เช่น หนังสือรับรองการเกิดที่ออกให้โดยสถานพยาบาล หรือใบรับแจ้งการเกิดที่ออกให้โดยกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น บรรลุนิติภาวะแล้วหรือไม่ หรือมีเอกสารทะเบียนราษฎรอื่น ๆ เช่น สูติบัตรหรือใบแจ้งการย้ายที่อยู่หรือสำเนาทะเบียนบ้านซึ่งเป็นเอกสารที่ยังไม่มีเลขประจำตัวประชาชนหรือไม่ แล้วให้พิจารณาว่ากรณีของผู้ร้องควรดำเนินการด้วยวิธีการแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางกำหนด กล่าวคือ

(๑) ถ้าผู้ร้องมีหลักฐานการเกิด ให้ใช้วิธีการแจ้งการเกิดเกินกำหนดตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๕๗ เว้นแต่ผู้ร้องประสงค์จะขอใช้วิธีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๙๗ ข้อ ๙๘ หรือข้อ ๑๐๓ แล้วแต่กรณี

(๒) ถ้าผู้ร้องมีหลักฐานสูติบัตรหรือใบแจ้งการย้ายที่อยู่หรือสำเนาทะเบียนบ้านซึ่งเป็นเอกสารที่ยังไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ให้ใช้วิธีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๙๔

(๓) ถ้าผู้ร้องมีเอกสารราชการอื่นหรือไม่มีหลักฐานเอกสาร ให้ใช้วิธีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๙๓ ข้อ ๙๗ ข้อ ๙๘ หรือข้อ ๑๐๓ แล้วแต่กรณี

(๔) ถ้าผู้ร้องเคยมีชื่อในทะเบียนบ้านแต่ถูกจำหน่ายรายการ ให้ใช้วิธีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๙๙ หรือข้อ ๙๙/๑ แล้วแต่กรณี

(๕) ถ้าผู้ร้องมีหลักฐานการได้รับอนุญาตให้แปลงสัญชาติเป็นไทย หรือได้กลับคืนสัญชาติไทย ให้ใช้วิธีการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๐๒

๔.๑ กรณีผู้ร้องประสงค์จะขอแจ้งการเกิดเกินกำหนด

๔.๑.๑ ถ้าสถานที่เกิดอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง ให้นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน สอบสวนผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิดตามกฎหมายกำหนด (เจ้าบ้าน บิดาหรือมารดา) และพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือแล้วดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๕๗

๔.๑.๒ ถ้าสถานที่เกิดอยู่ในพื้นที่สำนักทะเบียนอื่น แต่ผู้ร้องมีหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ และบิดาหรือมารดาของผู้ร้อง (ผู้ขอแจ้งเกิด) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๔.๑.๑

๔.๑.๒ ถ้าสถานที่เกิดอยู่ในพื้นที่สำนักทะเบียนอื่น ให้นายทะเบียนสอบสวนผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิดตามที่กฎหมายกำหนดและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือเท่าที่ผู้ร้องจะสามารถนำมาเป็นพยานได้ แล้วรวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมสำเนาคำร้อง ท.ร.๓๑ และหนังสือมอบหมายให้นายทะเบียนดำเนินการแทน แจ้งให้สำนักทะเบียนท้องที่ที่ผู้ร้องเกิด ดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ โดยระบุหมายเลขโทรศัพท์หรือสถานที่ติดต่อผู้ร้องไปพร้อมด้วย

เมื่อสำนักทะเบียนท้องที่ที่ผู้ร้องเกิดได้รับเรื่องจากสำนักทะเบียนที่รับคำร้องแล้ว ให้ตรวจสอบหลักฐานที่ได้รับทั้งหมด ถ้าพิจารณาเห็นว่าหลักฐานหรือผลการสอบสวนพยานบุคคลมีรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะรับแจ้งการเกิดได้ ให้แจ้งสำนักทะเบียนที่รับคำร้องเพื่อสอบสวนเพิ่มเติมโดยกำหนดประเด็นที่ต้องการรายละเอียดไปด้วย ผลเป็นประการใดให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้องแจ้งสำนักทะเบียนท้องที่ที่ผู้ร้องเกิดทราบโดยเร็ว

กรณีนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าหลักฐานเพียงพอที่จะรับแจ้งการเกิดได้ ให้ติดต่อผู้ร้องเพื่อทำการเปรียบเทียบความผิดฐานไม่แจ้งการเกิดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔๗ รับเอกสารสูติบัตร และนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปเพิ่มชื่อผู้แจ้งเกิด หรือขอแจ้งย้ายไปเข้าทะเบียนบ้านที่อาศัยอยู่จริงแล้วแต่กรณี

๔.๒ กรณีผู้ร้องประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านหรือการแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร้องต้องดำเนินการด้วยการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

๔.๒.๑ ถ้าบ้านที่จะเพิ่มชื่ออยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง ให้นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ แล้วดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี

๔.๒.๒ ถ้าบ้านที่จะเพิ่มชื่ออยู่ในพื้นที่สำนักทะเบียนอื่น ให้นายทะเบียนสอบสวนผู้ร้องและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือเท่าที่ผู้ร้องจะสามารถนำมาเป็นพยานได้ แล้วรวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมสำเนาคำร้อง ท.ร.๓๑ และหนังสือมอบหมายให้นายทะเบียนดำเนินการแทน แจ้งให้สำนักทะเบียนท้องที่ที่มีอำนาจอนุมัติการเพิ่มชื่อดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ โดยระบุหมายเลขโทรศัพท์หรือสถานที่ติดต่อ ผู้ร้องไปพร้อมด้วย

เมื่อสำนักทะเบียนท้องที่ได้รับเรื่องจากสำนักทะเบียนที่รับคำร้องแล้ว ให้ตรวจสอบ หลักฐานที่ได้รับทั้งหมด ถ้าพิจารณาเห็นว่าหลักฐานหรือผลการสอบสวนพยานบุคคลมีรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะอนุมัติให้เพิ่มชื่อได้ ให้แจ้งสำนักทะเบียนที่รับคำร้องเพื่อสอบสวนเพิ่มเติม โดยกำหนดประเด็นที่ต้องการรายละเอียดไปด้วย ผลเป็นประการใดให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้องแจ้งสำนักทะเบียนท้องที่ทราบโดยเร็ว

กรณีนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าหลักฐานเพียงพอที่จะอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านได้ ให้ติดต่อผู้ร้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปเพิ่มชื่อต่อไป

๕. กรณีผู้ร้องขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านไม่สามารถแสวงหาพยานเอกสารหรือพยานบุคคลที่สามารถรับรองถิ่นที่เกิดและชาติกำเนิดได้ เช่น คนไร้รากเหง้าที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์ คนเร่ร่อนหรือพลัดหลงจากบิดามารดาตั้งแต่วัยเยาว์ คนสูงอายุที่ย้ายถิ่นที่อยู่จากครอบครัวมาเป็นเวลานาน เป็นต้น ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบคุณสมบัติอื่นๆ ของบุคคลดังกล่าว เช่น พฤติการณ์ทางด้านภัยต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและความมั่นคงของประเทศ ความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของประเทศ การมีถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่ง การอาศัยอยู่ในท้องที่หรือท้องถิ่นเป็นเวลานาน การยอมรับของประชาคมในหมู่บ้านหรือท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อใช้เป็นเหตุผลประกอบการพิจารณา และหากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นไม่อาจวินิจฉัยคุณสมบัติของบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านได้ ให้รวบรวมหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณาสั่งการ

๖. กรณีที่นายทะเบียนดำเนินการจนถึงที่สุดแล้วแต่ไม่สามารถรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านให้ผู้ร้อง ให้แจ้งเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ร้องทราบพร้อมทั้งสอบถามความประสงค์ว่าหากนายทะเบียนจะจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลประเภท ๐) ให้กับผู้ร้องเพื่อจะได้มีชื่อในระบบการทะเบียนราษฎรและมีเอกสารแสดงตนก่อนที่จะสามารถแสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมในการขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ผู้ร้องจะดำเนินการหรือไม่ซึ่งหากผู้ร้องมีความประสงค์ให้นายทะเบียนจัดทำแบบสำรวจตามแบบ ๘๙ เป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะตามโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ โดยให้เขียนข้อความเพิ่มเติมในส่วนที่ ๓ ของแบบ ๘๙ ว่า “กลุ่ม ๗ โครงการเฉลิมพระเกียรติฯ” แล้วกรอกรายการต่าง ๆ เท่าที่ทราบข้อเท็จจริงในขณะนั้น และบันทึกข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์เพื่อจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนให้ผู้ร้องต่อไป

๗. โครงการนี้มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลให้กับคนไทยที่ตกหล่นจากทะเบียนราษฎรให้ได้รับสิทธิในฐานะพลเมืองของประเทศ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยไม่ต้องเดินทางไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนหากไม่จำเป็น ดังนั้น การแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาของนายทะเบียน จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ กรณีจำเป็นต้องอ้างอิงเอกสารราชการ ถ้าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง หรือเป็นหลักฐานที่สามารถตรวจสอบหรือคัดสำเนาได้จากระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียน ให้นายทะเบียนอำนวยความสะดวกด้วยการตรวจค้นหรือคัดสำเนาขึ้นเองโดยไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน

๗.๒ ในกรณีผู้ร้องขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านอ้างอิงถึงพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะพยานที่รู้เห็นการเกิดหรือทราบประวัติความเป็นมาของผู้ร้อง เช่น ญาติพี่น้อง หรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ท้องที่อื่น ให้นายทะเบียนสอบถามผู้ยื่นคำร้องให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ที่ติดต่อได้ อาชีพ และความสัมพันธ์กับผู้ร้อง แล้วทำหนังสือขอความร่วมมือสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องให้ช่วยสอบสวนบันทึกปากคำพยานบุคคลที่ผู้ร้องอ้างถึงตามประเด็นที่นายทะเบียนต้องการทราบ หรือรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๗.๓ ให้สำนักทะเบียนที่ได้รับการร้องขอความร่วมมือตามข้อ ๖.๒ รีบดำเนินการสอบสวนพยานบุคคลที่อ้างถึงหรือรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ โดยเร็วแล้วแจ้งสำนักทะเบียนที่ร้องขอภายใน ๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งขอความร่วมมือ

๘. ผลการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนต่าง ๆ จะถูกรายงานผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์โดยอัตโนมัติในทันทีที่มีการจัดทำคำร้อง ท.ร.๓๑ และการให้ความช่วยเหลือจะแล้วเสร็จเมื่อมีการเพิ่มชื่อบุคคลตามคำร้องในทะเบียนบ้านหรือกำหนดให้เลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

ส่วนการทะเบียนราษฎร
สำนักบริหารการทะเบียน
โทร ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๓-๖

โครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

๑. หน่วยงานเจ้าของเรื่อง/รับผิดชอบ

กรมการปกครอง (สำนักบริหารการทะเบียน)

๒. ประเภทโครงการ/กิจกรรม

บริการสาธารณะ

๓. ชื่อโครงการ โครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

หลักการและเหตุผล

๑. พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานแก่คณะรัฐมนตรีที่เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณตนเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ตอนหนึ่งว่า "..ประชาชนที่อยู่ในประเทศเขามีมานานแล้วแต่ก็ไม่เป็นคนไทยคือ เขาไม่ถือว่าเป็นคนไทยที่แท้จริง เขาอยู่และเกิดในเมืองไทยแต่ก็ไม่ได้รับประโยชน์ของความเป็นไทย สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติเหมือนกันเพราะว่า ถ้าหากว่ามีคนที่อยู่ในเมืองไทยแล้วก็มีความน้อยใจมาก ไม่มีใครเอาใจใส่ ก็จะทำให้ความมั่นคงของประเทศด้อยไป..."

ปัจจุบันยังปรากฏว่ายังมีคนไทยอีกจำนวนมากที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับสถานะบุคคลและส่งผลกระทบถึงสิทธิที่บุคคลดังกล่าวพึงได้รับตามกฎหมาย อันเนื่องมาจากการไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของคนไทยที่มีปัญหาสถานะได้เป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ (๑) กลุ่มคนที่มีรากเหง้าเป็นคนสัญชาติไทยแต่ไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎรเนื่องจากไม่เคยติดต่อขอดำเนินการทางทะเบียนราษฎร โดยมีสาเหตุต่างๆ เช่น บุคคลดังกล่าวพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ทุรกันดารและห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก ขาดความรู้ความเข้าใจในการที่จะติดต่อราชการทำให้ไม่สามารถมาแจ้งเกิดต่อนายทะเบียนจนเวลาล่วงเลยมานาน การสำรวจตรวจสอบสำมะโนประชากรทั่วราชอาณาจักรดำเนินการโดยไม่ทั่วถึงส่งผลให้มีบุคคลที่มีตัวตนเป็นคนไทยตกสำรวจและไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เป็นต้น และ (๒) กลุ่มคนไร้รากเหง้า อาทิ เด็กที่ถูกบิดามารดาทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์ เด็กเร่ร่อนหรือคนที่ไม่ปรากฏบิดามารดา ขาดพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์ยืนยันสถานะการเกิดและสถานภาพทางครอบครัวของตน ขาดความชัดเจนในข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ ทำให้ไม่สามารถมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนราษฎรได้อย่างถูกต้องตามสถานะที่แท้จริงของบุคคลนั้นๆ ดังนั้น เมื่อบุคคลทั้งสองกลุ่มดังกล่าวมีความจำเป็นต้องใช้เอกสารทางทะเบียนราษฎร เช่น สูติบัตรหรือทะเบียนบ้าน ในการติดต่อราชการหรือทำธุรกรรมต่างๆ จึงไม่สามารถกระทำได้ รวมทั้งทำให้บุคคลเหล่านี้ไม่ได้รับความคุ้มครองดูแล และไม่ได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากรัฐ

๒. วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ เป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ครบ ๘๔ พรรษา นับเป็นโอกาสมหามงคลที่กรมการปกครอง (สำนักบริหารการทะเบียน)

ได้จัดทำโครงการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ด้วยการอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือคนไทยที่ตกหล่นหรือได้รับการบันทึกรายการทะเบียนราษฎรที่ไม่ถูกต้องตามสถานะที่แท้จริง ให้สามารถมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนราษฎรได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมโดยคำนึงถึงความมั่นคงของมนุษย์และความมั่นคงของชาติประกอบกัน เพื่อให้บุคคลสามารถขอรับบริการสวัสดิการและสิทธิประโยชน์จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๔. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

๔.๑ วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนคนไทยที่ยังไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎรหรือมีรายการสถานะบุคคลไม่ถูกต้อง ให้สามารถแจ้งเกิดหรือเพิ่มชื่อเพื่อให้มีรายการบุคคลในทะเบียนราษฎรได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

(๒) เพื่อเป็นการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการติดต่อขอแจ้งเกิดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานภาพบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎร

(๓) เพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลทางทะเบียนราษฎรให้ถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง แม่นยำต่อไป

(๔) เพื่อให้ประชาชนคนไทยได้รับความคุ้มครอบดูแล ได้รับการบริการ สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากรัฐได้อย่างครบถ้วน ทั่วถึง

(๕) เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

๔.๒ เป้าหมายของโครงการ

(๑) เพื่อให้คนสัญชาติไทยที่ยังมิได้แจ้งเกิดหรือไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านทั้งหมดให้มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์และมีเอกสารทางทะเบียนที่สามารถใช้แสดงสิทธิในการยืนยันตัวบุคคล ได้แก่ สูติบัตร ทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชน ทำให้สามารถรับบริการภาครัฐ ด้วยความสะดวก รวดเร็ว รวมทั้งสิทธิต่างๆ ที่พึงได้จากหน่วยงานภาครัฐ และเป็นคนไทยได้อย่างเต็มภาคภูมิ

(๒) เป็นการปรับปรุงฐานข้อมูลทางทะเบียนราษฎร ให้มีความถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบันทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้ประโยชน์จากระบบฐานข้อมูลอย่างสูงสุด

๕. ลักษณะของโครงการและกิจกรรม

๕.๑ ดำเนินการให้บุคคลที่มีสัญชาติไทยแต่ไม่มีรายการในฐานข้อมูลทางทะเบียนราษฎรหรือมีสถานภาพบุคคลไม่ตรงตามข้อเท็จจริง สามารถยื่นคำร้องแสดงเอกสารหลักฐานและพยานบุคคล เพื่อแจ้งเกิดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน หรือแก้ไขสถานภาพในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรได้อย่างถูกต้อง โดยเปิดโอกาสให้นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมปฏิบัติงานกับสำนักทะเบียนโดยเฉพาะประเด็นการสืบค้นพยานหลักฐานและการรับรองตัวบุคคล ทำให้ข้อมูลดังกล่าวมีความถูกต้อง

สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระและภาคเอกชนสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒ รวบรวมพลังความสามัคคีและความตั้งใจของข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่นด้วยการทุ่มเทปฏิบัติงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ด้วยความถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามโครงการเพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

๖.๑ เริ่มต้น วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๖.๒ สิ้นสุด วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๔

๗. วิธีดำเนินงาน

ส่วนกลาง

๑. ดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติอธิบดีกรมการปกครอง

๒. กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการรับแจ้ง การตรวจสอบและสอบสวนพยานและการดำเนินการอื่นๆ เพื่อช่วยเหลือกรณีคนไทยที่ไม่เคยแจ้งเกิดหรือไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หรือมีสถานภาพบุคคลในทะเบียนราษฎรไม่ตรงตามข้อเท็จจริง ให้เจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง เป็นมาตรฐานเดียวกัน (ตามผนวก ก)

๓. กำหนดขั้นตอนการรายงานผลการปฏิบัติงาน

๔. ประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ให้ประชาชนทราบรายละเอียดของโครงการและขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อให้เกิดพลังความร่วมมือในการให้คำแนะนำแก่คนไทยที่ยังไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ติดต่อขอรับบริการได้ ณ สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งทั่วประเทศ

๕. สำนักทะเบียนกลางให้การสนับสนุนข้อมูลและคำแนะนำรวมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ออกตรวจติดตามผล แนะนำ ช่วยเหลือแก่สำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น

ส่วนภูมิภาค

๑. ให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

๑.๑ สำรวจคนไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แต่ไม่ได้แจ้งเกิด หรือไม่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแต่ปัจจุบันชื่อตกหล่นไม่มีอยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีสถานภาพบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎรไม่ถูกต้อง เมื่อได้ข้อมูลแล้วให้สำนักทะเบียนรับคำร้องและรีบดำเนินการให้ความช่วยเหลือในการแจ้งเกิด เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน หรือแก้ไขสถานภาพบุคคล แล้วแต่กรณี เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีชื่อในทะเบียนบ้านอย่างถูกต้องโดยเร็ว

๑.๒ กรณีสำนักทะเบียนที่ได้รับคำร้องไม่ใช่สำนักทะเบียนที่มีอำนาจในการดำเนินการดังกล่าว ห้ามมิให้สำนักทะเบียนนั้นปฏิเสธการดำเนินการ ในทางตรงข้ามให้อำนวยความสะดวกแก่ผู้ยื่น

คำร้อง โดยทำหน้าที่ประสานกับสำนักทะเบียนที่มีอำนาจในการสอบสวนพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

๑.๓ การดำเนินการของสำนักทะเบียนที่ไม่มีอำนาจในการรับแจ้งเกิดหรือเพิ่มชื่อหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานภาพบุคคล ให้สำนักทะเบียนแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบรายละเอียดของกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงขั้นตอนการดำเนินการที่ถูกต้อง รวมทั้งระยะเวลาโดยประมาณให้ผู้ยื่นคำร้องทราบและให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้องรับผิดชอบในการติดต่อประสานงานกับสำนักทะเบียนที่มีอำนาจเพื่อพิจารณาดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ให้มากที่สุด โดยที่สำนักทะเบียนที่มีอำนาจสอบสวนอาจมอบหมายให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้องช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการสอบสวนพยานและจัดส่งหลักฐานเอกสารอื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่ให้กับสำนักทะเบียนที่มีอำนาจใช้ประกอบการพิจารณารับแจ้งเกิด เพิ่มชื่อ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานภาพบุคคล โดยให้ผู้ยื่นคำร้องมีภาระในการเดินทางน้อยที่สุด

๒. สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครทำหน้าที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ วินิจฉัยปัญหา และสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินการให้สถานะทางกฎหมายแก่คนไทยตกหล่นทางทะเบียนเพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ สัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. รวบรวมผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นรายงานให้กรมการปกครองทราบเป็นประจำทุกเดือนจนกว่าจะสิ้นสุดโครงการ

๘. งบดำเนินการ

ใช้งบประมาณปกติประจำปี ๒๕๔๔ ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง โดยในส่วนของท้องถิ่น ให้ใช้งบประมาณต้นสังกัด

๙. พื้นที่ดำเนินการ

ในพื้นที่สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทั่วประเทศ

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(๑) คนไทยที่ไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎร ได้คืนสถานะความเป็นคนไทยโดยมีหลักฐานทะเบียนราษฎรแสดงความเป็นคนไทย อย่างถูกต้องและครบถ้วน

(๒) ฐานข้อมูลทางทะเบียนราษฎรมีความถูกต้องสมบูรณ์

(๓) หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระและภาคเอกชน สามารถนำฐานข้อมูลทางทะเบียนราษฎรที่ถูกต้องสมบูรณ์ ไปใช้ในการวางแผนในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องแม่นยำต่อไป

(๔) ประชาชนได้รับการดูแล ได้รับการบริการ สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากรัฐและเกิดความพึงพอใจ

(๕) ข้าราชการกรมการปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกิดจิตสำนึกในการให้บริการประชาชนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ และเป็นไปตามวิสัยทัศน์ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข”

(๖) เป็นการสนองพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในเรื่องธรรมาภิบาล

๑๑. การติดตามประเมินผลโครงการ

ใช้การติดตามโดยเจ้าหน้าที่ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง สำนักทะเบียนจังหวัด และสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร และการจัดทำแบบรายงานผลการปฏิบัติโดยรวบรวมข้อปัญหา แนวทางการช่วยเหลือและจำนวนผู้ขอรับความช่วยเหลือเพื่อรวบรวมเป็นสถิติต่อไป

๑๒. ลงชื่อผู้เสนอโครงการ

(นายพิภพ ดำทองสุข)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน

ความเห็นของรองอธิบดีกรมการปกครอง
ควรอนุมัติ
.....
.....
.....

รองอธิบดีกรมการปกครอง

ความเห็นของอธิบดีกรมการปกครอง **อนุมัติ**
.....
.....
.....

(นายมงคล สุระสัจจะ)
อธิบดีกรมการปกครอง

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

